

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hétenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr., s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyitlér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprenez György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Tűzoltó-egylet.

Cs.-Szereda, 1885. május 11.

Városunkban is megalakult sok vajdás után a tűzoltó-egylet, mely intézmény nélkülözhetlennek bizonyult a célszerűségét napnál fényesebben igazolja maga azon körülmény is, hogy ama közönségesen civilizálatlanok, pogányoknak nevezett és kultúra tekintetében messze mögöttünk álló Törökország s illetve annak kormánya is átértette a tűzoltó intézmény nélkülözhetlenségét s hazánk legelső tűzoltóját, Széchenyi Ödön gróf hazánkiát kérte fel s nyerte meg a jelzett intézménynek birodalmában való meghonosítására s hogy mily kedvező eredménnyel, tanúsítja nemes hazánkiának pasává történt kinevezése s magas katonai rangra emeltetése és rendjelekkel kitüntetése.

És mégis sajnálattal konstatáljuk, hogy vannak olyanok nálunk is, kik a tűzoltó-egyletet feleslegesnek tartják, mert városunk polgársága oly önfeláldozó erélyes buzgalmat fejt ki a tűzoltásban, hogy a tűzoltóságot feleslegessé teszi! No de az ilyen állítás csakis olyanoktól eredhet, kiknek rendszeres, taktikailag szervezett és technikai képzettséget feltételező tűzoltásról, a tűzoltóknak általános s részletes teendőiről, vezény-, vagy kiirt- és sip-szóra történő működéséről még csak fogalmuk sincsen. Hiszen, hogy egy közönséges gyakorlati hasonlattal éljünk, ki fogja merni állítani a nélkül, hogy nevétségessé ne váljék, mi-

ként egy gyakorlatlan, fegyelmezetlen tömeg egy begyakorlott, fegyelmezett hadsereggel mérkőzhessék és sikerrel megverekedhessék! Senkinek sem jut eszébe akár a helybeli, akár más városi vagy falusi polgárságnak a tűzoltás körüli önfeláldozó készségét, sőt elszántságát távolról is kétségbe vonni; de ellenben várható-e egy rendszer, egyöntetűség s minden terv nélküli működéstől, mely csupa kapkodás, kiabálás s tájékozatlanságból áll, sikeres eredmény?

Egy másik, szinte tarthatatlan ellenvetés az, hogy „ha tűzoltóság volna, a polgárság távol tartaná magát, azt mondván: „Ott a tűzoltóság, [hadd oltsa]! Helyes, úgy is kell lenni! de nem az áldozatkészségre fogékony polgárság fogja magát távol tartani, mert ezt saját nemesebb ösztöne s vagyona megvédése iránti gondja is oda fogja vonzani a vész helyére segédkezni a víz-hordásban, szivattyúzásban s egyéb, műszaki képzettséget nem igénylő teendőkre! De igen is távol fog tartani a tűzoltók által vont korlát által a számtalan tevéketlen, báméskodó, ácsorgó minden rendű egyén, kik minden jobb érzés méltó botránykoztatására elég szívtelenségét látványossággal tekinteni s igen sok esetben a mit kezők ügyében találnak, elemelni.

Harmadik ellenvetésül hallottuk, hogy „hiába alakítanak kint tűzoltó-egyletet, mert az úgy is — mint minden ilyen intézmény nálunk — igen rövid életű; csak addig fognak lelkesülni az ügy iránt, míg az egyenruha ingere tart s azután vége mindennek.”

Noha tekintetben alig tudnánk ellentmondani, hisszük és reméljük, hogy ezen üdvös intézmény hosszú életű és tetterős lesz, mert ennek főparancsnokát, Becze Antal alispán urat, elég erélyes és az intézmény iránt érdeklő viseltető egyéniségnek tartjuk arra, hogy befolyásánál fogva is a személyes kérdéseket és a rangkorságot előtérbe lépni vagy az intézményen magán felülemelkedni engedje.

És végül azt is hallottuk említeni, hogy „miből fogja az egylet a felszerelést beszerezni s ki fog majd a tűzoltóságra költeni? mert a város anyagi helyzete azt nem engedi.” Erre csak azt felelhetjük, hogy Magyarország minden városa eléggé meg van terhelve s talán még jobban, mint Csik-Szereda, s azért még is azt hisszük, hogy nincs már város, hol tűzoltóság nem volna; itten Csikmegyében is Gyergyó-Szentmiklós, Szépvíz, Ditró, Alfalu stb. Városunkban is van mód a szükséges kiadások fedezetét előteremteni, s ha más mód nem volna, tessék községi pótdó utján a felszerelési és fenntartási köl-

ségeket fedezni; azon néhány krajczár, vagy mondjunk egy forintot, mely évenként fizetendő volna, nem ölné meg a város polgárait, s lehetne talán a közeli községek bekebelezése által könnyíteni is a dolgon. Ezenkívül lehetne jótékony adakozások, műkedvelői előadások által is a célzott elősegíteni. Ad vocem műkedvelői előadás; erre nézve közelebbről szintén lesz mondanivalónk.

Addig is őszintén ohajtjuk, hogy a megalakult tűzoltó-egylet ne csak a gyűlésezzel adjon életjelt magáról, hanem ügyekezze a felszereléseit berendezni s készülni a kaszálási, illetve behordási időre, mikor is tudvalevőleg nálunk leggyakrabban szokott tüzeset történni; ne találjon készületlenül egy ilyen csapás.

Jelszavunk legyen: „Az erős akarat nem ismer akadályt!”

Tette fel tehát! Segíts magadon s Isten is megsegít.

!!!

Történeti visszapillantás.

(Az országos kiállítás alkalmából.)

„Emlékezzünk régiékről.”

Irta: Radányi József.

(Folytatás.)

Anonymusban, igaz, az ellenkező áll, mert szerinte az oláhok már a IX-ik században Árpád honfoglalásakor Erdélyben laktak (épen így hírneves történetírónk Gibbon, Mommsen stb. azt állítják, hogy a

A „Székelyföld” tárczája.

Ki a bolond?

— Gontscharoff után oroszról. —

— Akkortájt — beszélte el az őrnagy — K.-ban voltam helyőrségen s ezredesemben szerencsém volt oly bajtársal bírn, kívül naponként érintkeztem s kinek barátsága reám nézve a kis helyőrségi város vigasztalan unalmasságáért némi kárpótlásul szolgált. Plevnánál egy gránátforgács fejét megsebesítvén, hat hétig a legvadabb lázban feküdt s csoda által menekült a haláltól, mely már erősen kezdte szorítani torkát. Kis városunkban az ezredes eredeti embernek tartották s a legcsodásabb történeteket beszélgették felőle; ha különbségeit felismertük, a legjobb és legnemesebb férfit ismertük föl benne, ki a kötelességek hű teljesítésében mintául szolgálhatott mindenkinek; alattvalóival szemben pedig maga volt a humanitás.

Egy este az ezredessel whist-játéknál ültem, midőn hirtelen fölegyenesedett s engem felszólított, hogy kísérem haza. Bántalmakról panaszkodott, melyek a vért agyába kergetik, s a mint a léposózetten lementünk, könnyű szédülés rohama volt.

Szólanul léptünk ki a csillagfényes éjbe. Az ezredes egyszerre megragadta karomat.

— Látja ön azt a vörös csillagot, mely az égbolton kilövell? — kérdezett, miközben arra a pontra mutatott, hol a nagy medve csillagképlete ragyogott.

— Hol?

— Már eltűnt. Különös, hogy ön nem látta.

Ezután néhány nappal igen élénken vitakoztak a katonai kaszinóban a nihilisztikus agitációkról a katonaság soraiban. Az ezredes röviden tagadta, hogy tiszték közt a nihilizmusnak hívei volnának; utóbbi időben a testőrezredek egyikében történt elfogatások alálaváló föladás következményei.

— Tudják önök, — kiáltott kivörösödött arccal, öklével az asztalra ütve — tudják önök, uraim, ki áll tulajdonképpen a nihilisztikus agitációk élén?

— Nos?

— Senki más, mint Bismarck. Ő fizeti a nihilistákat, s Moltke tervet dolgozott ki, mely szerint bizonyos napon az összes császári paloták légbe röptetnek.

Három héttel később parancsnokoló tábornokunktól azt a megkeresést vettem, hogy N. ezredes a kormányzósági örültek házába szállítsam, mely 12 verstnyi távolságra esett városunktól, egy magaslaton, elszigetelve. Előre kell bocsátanom, hogy az intézet új igazgatójával s főorvosával nem voltam ismer-

ős s hogy a tábornok nem küldött részemre meghatalmazást. Nyitott szánkában mentünk s az üde lég, úgy látszott, jót tesz a betegnek. Igen beszédes volt; majd erről, majd arról csevegett s előttem feltűnő módon tudakozódott egészségi állapotom felől.

— A tartózkodás ott — s ezzel a távolba mutatott, hol az intézet már látható volt — jót fog neked tenni. A vértolulásokban szenvedő betegeket ott igen gyökeresen gyógyítják.

Szivarkára gyújtott, a füstöt nagy felhőkben fújta a lége s oly vidámnak s elégtelnek látszott, mintha kéjkirándulásról lett volna szó . . .

Mi ment végbe beteg agyában? A tábornok tudatta vele, hogy idegbajának bizonyos intézetben való gyógykezeltése egészségét gyorsan helyreállítandja. De az ezredes jól tudta, hogy a cél, mely felé haladnak, nem más, mint a tébolyda. S mindazáltal ez a lelki nyugalom, ez a vidám gondtalanság! s e mellett az aggodalom egészségi állapotom miatt!

A rögeszmékkel, melyek ebben a pillanatban beteg lelkiületét foglalkoztatták, csakhamar megismerkedtem.

A mint a tébolyda udvarára behajtottunk, elsőnek az ezredes ugrott ki s lépett a házba, mialatt én a kocsisnak adtam ki rende-

teimet. A mint bementem utána, csacsogó hangon láttam őt beszélgetni az intézet igazgatójával. Ezután mind a hárman az orvos családi lakásába léptünk, hol violaszínű főkötös, hamis fűrtös, mintegy 40—50 éves érdemes hölgy fogadott bennünket, kit az igazgató nekünk mint [nővérét, Marfa Jovanovná, mutatott be.

Marfa Jovanovna a vén leány kellemével készített számunkra theát; mint látszik, még nem adta föl minden reményét s igen szívélyesen mosolygott, midőn az ezredes el kezdett udvarolni neki.

Egy izben észrevettem, a mint az ezredes valamit fülebe sugott, mire az éltés hölgy aggódó pillantást vetett reám.

Mihelyt megmelegedtünk, a felügyelőt négy szem közt való beszélgetésre kértem s közöltem vele látogatásunk célját.

— Szegény bajtársam! — szóltam végül. — Remélem, hogy baja nem gyógyíthatatlan.

Az igazgató kémlelő pillantást vetett reám, miközben finom, alig észrevehető mosoly játszott ajka körül.

— Remélem, — szólt aztán — önre nézve is jótékonyan fog bizonyulni az e házban való tartózkodás.

— Reám nézve? Nem értem önt!

— Szabad kérnem?

rumunok a régi Dáciának, azaz a mai Erdélynek római gyarmatosaitól származnak); hanem Rössler Anonimust meseköltőnek tartja, ugyanezt teszi Hunfalvy Pál, őt inkább költőnek, mintsem történetírónak nyilvánítván, ki a népköltemény helyébe a maga képzeltődesit írta. Pauler Gyula sem tulajdonít valami nagy döntő fontosságú becset Anonymusnak. De ezek csak kivételek, mert írónk általában, hazafias elfogultságból, feltétlen hitelt adnak a névtelen jegyző majdnem minden szavának. Toldy őt történetírásunk valódi Mózesének tartja. Már egy egész kis irodalom van a névtelen jegyzőről. További kutatások fogják kideríteni, melyik résznek van igaza, mi annál melegebben óhajtható, mert Hunfalvy szerint világos, hogy a székelyek hun eredete is mesénél nem egyéb. Mire nézve egyébiránt Pauler helyesen jegyzi meg: „A székelyek pedig dicsekedhetnek azzal, hogy az Árpáddal bejött magyaroknak talán legtisztább ivadékaik, mi ér annyit, mint a hunoktól való származás”. Mihez mi hozzá tehetjük, hogy a románok szintén büszkéek lehetnek thrák őseikre, kik az árja népcsalád egyik főágát képezvén, a görögökkel egykoron s a legrégebbiek Európában.

1385-ben I. Máriát, Nagy Lajos leányát találjuk a trónon (1382—1395-ig), kinek nevében, mivel megválasztatásakor csak 12 éves vala, anyja Erzsébet és Gara nádor vezették a kormányt. Eleinte megelégtelnek látszék a nemzet a női kormánylyal, de nemsokára Horvát János, a horvát bán, nagy pártot gyűjtött a királynék ellen, mely 1385-ben Nápolyi (Kis) Károlyt hívta meg a trónra. Ismeretes ezen erőszakos trónszerzőnek 1386 február 6-án történt szerencsétlen halála, s mindkét királynéknak még ez évben börtönbe jutása, hol Erzsébet (1387. elején) leányának szeme láttára lefejeztetett. Máriát megszabadulván, férjével, Zsigmonddal, együtt foglalta el a királyi széket. Ez időben már vészes fellegek tornyosultak hazánk délkeleti egén, a melyek 1396-ban Nikápolynál, az Al-Duna mellett, terhüket ki is üríték Zsigmond seregére. I. Amurát, I. Osmannak hatalmas unokája, ugyanis Drinápolyt és Philippopolit még 1361-ben elfoglalván, azzal európai birodalmának első szilárd alapját megvetette vala, s mind ennek okozója Décsy Sámuel könyve szerint

Megkísérleltem üteremet megtapintani.

— Mi jut eszébe önnek? Én nem vagyok beteg.

— Ön beteg azok szerint, a miket nekem az ezredes mondott. S ön meg tegja érteni, hogy miután egyikük beteg, előbb megfigyeléseket kell tennem. Nincs önnek írásbeli igazolása?

— Nincs — szóltam. — A tábornok alkalmasint bizott az ön képességeiben, hogy az örültet meg fogja különböztetni az egészségtől.

— Hm! — folytatá az orvos. — Ez a leg-sajátságosabb eset azok közt, a melyek gyakorlatomban előfordultak. Két ur jó intézetembe s mindegyik a másikat mondja annak, kinek szüksége van gyógykezelésre. Különben könnyen kijuthatunk ebből a helyzetből.

— Mily módon?

— Azonnal lovas embert küldök a városba. Addig kérem, helyezze magát kényelembe ebben a szobában.

A kerevetre dobva magamat, mosolyogtam helyzetemen. Az utazás kifárasztott s mélyen elaludtam. Midőn egy óra múlva fölébredék, az igazgató előttem állott.

— Örnagy ur, — szólt — bocsánatot kérek.

— Nos? A küldött még nem térhetett vissza?

— Nem. Azonban már tudom, mihez tartam magamat.

— Hogyan? — kérdezém.

— Az ezredes ur épen most formaszerű házassági ajánlatot tett nővéremnek. Tehát ő a bolond.

Osoray Árpád.

rint („Osmanografia“. Bécs. 1789.) Orbán pápának egy, Nagy Lajos magyar királyhoz 1369-ben intézett levele lett volna.

Paleologus János görög császár, így beszéli Décsy, a végveszélyt birodalmáról elhárítandó, Lajos királynak jó eleve ünneplés ígéretet tett, hogy ha a naponta növekedő osman hatalom elnyomásában neki segítségül lenne, ő egész családjával, s idővel minden alattvalóival egyetemben, a római anyaszentegyház kebelébe vissza térne. Lajos király a segélynyújtásra nemcsak válaszos buzgóságból, hanem a szomszédház tűzétől való félelemből is örömmel rá állott, s ezt a római szentszékek is bejelentette, kérvén Orbán pápát, hogy mint egyházfő, más keresztény fejedelmeket is az evangéliumi vallás ellenségeinek Európából való kiűzésére serkentgetne.

Ezen reménytelen kedves izeneten a szent atya szíve eleinte annyira felbuzdult, hogy a király tüdőves szándékát dicsőítőleg jóvá hagyta, később azonban a dolgot megfontolva, hogy t. i. a görögök gyakran csalárdul bántak a római sz. egyházzal, s azt egynehányszor meg is csalták, I. Lajoshoz 1369. szept. 24-ről intézett levelében „apostoli hatalommal megtiltotta, hogy mindaddig, míg a görög fejedelem tett ígéretét tökéletesen be nem teljesítene, akár mint szorongattatva az ellenség által, segítségére ne menne“.

(Vége következik.)

A m. kir. honvédelmi miniszter körrendelete valamennyi megye közönségének.

(Vége.)

3. A legújabb területi és közigazgatási felosztásról és az annak alapján szervezendő sorozó járásokról szükség esetében az ez iránt megkeresendő állami építészeti vagy mérnöki hivatalok által pontos térképvázlat készítenő.

Ezen térképvázlat készítése és egybeállítása a következő módok szerint eszközöltetik, ugymin:

a) maga a térképvázlat, a jelen rendeletemhez hasonló ívrét nagyságában és alakjában készítetik és a törvényhatóság nevével láttatik el;

b) a törvényhatóság területének határai világos sárga színnel jelezetvén, azok körül a szomszédos törvényhatóságok, illetőleg a szomszédos országok vagy tartományok nevei is a kellő helyeken beiktattatnak;

c) a közigazgatási vagy szolgabírói járások területi határai a törvényhatóság kebelében világos zöld színnel, a rendezett tanácsú városok pedig az illető közigazgatási járások térképvázlataiban, a maguk földrajzi helyeiken vörös színű körvonalokkal jelöltetnek meg; s ezenkívül a közigazgatási vagy szolgabírói járásoknak, valamint a rendezett tanácsú városoknak megállapított sorszámai egymástól következő és fekete színű arab számjegyekkel, továbbá azoknak az 1880-ik évi népszámlálás folytán megállapított jogi népessége is beiktattatnak, sőt azon közigazgatási járásoknál, a melyek állandó elnevezéssel bírnak, az illető járások területébe ezen elnevezések is beiratnak.

Azon közigazgatási járásoknál, a melyeknek a 2-ik pont h) hetijé szerint két külön sorozó járássá való alakítása hozatik javaslatba, a területileg elkülöníthető ilyen sorozó járások határai a közigazgatási járásnak zöld színnel jelölt határain belül vörös színű vonallal lesznek megkülönböztetendők;

d) mindenik közigazgatási járásnak, illetőleg az abból szervezendő sorozó járásnak területén és a maga földrajzi területén beiratik, és *) jeggyel láttatik el azon község neve, a melyben az ujonczállítási a törvényhatóság véleménye szerint ama járásra nézve eszközöndő volna;

e) azon község neve, mely két vagy több sorozó járásnak ujonczozási székhelyül hozatik javaslatba, megfelelőleg két vagy több *) jeggyel láttatik el a térképvázlaton;

f) a vármegyék területén levő és törvényhatósági joggal felruházott szab. kir. és más önálló városok, a maguk földrajzi helyein és (+) jegyek kíséretében szintén beiktattatnak; és abban az esetben, ha a vármegyék törvényhatóságai által egyik vagy másik sorozó járás részére ujonczozási székhelyek gyanánt hozatnak javaslatba, a fentebb említett jegy (+) mellett a d) és e) pontokhoz képest egy vagy több *) jeggyel is megjelöltetnek;

g) a vasutak, továbbá az országos és más főbb utak, nem különben a nevezetesebb folyókák és pedig amazok a szikásos módon, fekete vagy barna színezetű vonalokkal, emezek pedig világos kék színnel és a lehető legnagyobb szabadsággal szintén beajzolandók a térképvázlatba.

4. Az újabb területi és közigazgatási felosztás folytán változást szenvedett, és pedig lényegesebb változást szenvedett, és jövőre újabb sorozó járások gyanánt szervezendő közigazgatási járások ujonczállítási székhelyeinek javaslatba hozásánál a törvényhatóságok részéről különös gond fordítandó arra:

a) hogy az ujonczállítási székhely, a mennyire lehetséges, a sorozó járásnak vagy járásoknak központján fektüdjék;

b) hogy olyan községbe tűzessék ki az ujonczállítási székhely, a hol mind a sorozó bizottsági tagoknak és törvényhatósági tisztviselőknek ellátására és elhelyezésére, mind különösen az ujonczállításon megjelenő községek elöljáróknak és hadköteleseknek is befogadására elegendő helyiségek találhatók és a hol az ujonczozási munkát foganatosítására szolgáló alkalmas helyiség is vagy már készen van, vagy kevés költséggel előállítható;

c) hogy az ujonczozási székhelynek mely községbe leendő kitézése kérdésében a sorozó járást képező községek képviselő testületei egytől egyig és előlegesen meghallgatassanak és a községek képviselő testületeinek nyilatkozatai alapján, a sorozó járásbeli lakosság többségének kívánságához képest, hozassék javaslatba az ujonczállítási székhely;

d) hogy a községek részéről ujonczállítási székhelyül kijelöltetni kért és azon célra egyformán alkalmas két vagy több község közül rendszerint azon község hozassék javaslatba, a melynek sorozási székhelyül való megállapítása mellett az illető sorozó járás népességének általános többségét magokban foglalt községek nyilatkoztak; ettől netalán eltérő javaslatok pedig csakis igen fontos indokok alapján, és ezen indokok kimerítő elősorolása mellett tétessenek; és végre

e) hogy a szavazatoknak, vagyis a községi képviselő testületek által nyilatkozott sorozó járásbeli lakosságnak egyenlő megoszlása esetében az ujonczállítási székhelyül egyformán alkalmas két község közül annak adassék elsőség, a mely község egyszersmind a járásbeli szolgabíróknak is székhelyét képezi.

5. A változást nem szenvedett közigazgatási s jelenleg egyuttal sorozó járásoknak, valamint a közigazgatási felosztás tekintetében csakis csekély mérvű változást szenvedett és e miatt némi csekély módosítás mellett továbbra is fentartandó sorozó járásoknak ujonczállítási székhelyei az általam eddig kijelölt és megállapított községekben változatlanul fentartandók, és mint ilyenek jelölendők meg a térképvázlatban is.

Ha azonban a változás alá nem került, vagy csakis csekély mérvű változást szenvedett egyik vagy másik sorozó járás ujonczállítási székhelyének az általam kijelölt községek közül más községbe való áttétele czél szerűnek vagy épen szükségesnek találtnék: ezen esetben is az előző 4-ik pont a)-tól e) betűig terjedő bekezdései alatt foglalt szabályok és eljárások lesznek alkalmazásba veendő.

6. Az ujonczállítási székhelyek végleges megállapítását ezuttal is magamnak tartván fenn, az ide vonatkozó jelentésekhez a községi képviselő testületeknek a székhely kijelölésére vonatkozó nyilatkozatait is mellékeltem rendelen.

7. A 2-ik és 3-ik pontok alatt kívánt kimutatások, illetőleg térképvázlatok fölterjesztését azon vármegyék részéről is elváróm, a melyekben a közelebbi évek alatt a

területi és közigazgatási felosztás tekintetében semmi változás sem történt.

Ezen kimutatásoknak, illetőleg térképvázlatoknak, valamint az 1-ső és 4-ik pontok értelmében teendő jelentéseknek fölterjesztésére, és pedig általában az összes törvényhatóságokra nézve határidőül folyó évi június 30-át tűzöm ki.

8. Végre, miután az általam szervezendő újabb sorozó járások nem a jelen sorozási év folyamata alatt, hanem elvileg már csak a jövő 1886. évi sorozási évre, illetőleg ennek ujonczállítási előmunkálataira nézve lesznek életbeléptethetők: önként érthető, és erre a sorozó járásokbeli tisztviselőket minden félreértés kikerülése tekintetéből különösen figyelmeztetni rendelem, hogy az újabb területi és közigazgatási felosztás szempontjából megszüntetendő vagy változást szenvedő eddigi sorozó járások mindaddig fennállóknak tekintendők, míg az általam szervezendő újabb sorozó járások életbe nem léptetettnek, és ezen időpontig az eddigi sorozó járások ujonczozási teendőivel az 1884. évi 59000. számú körrendelet 1-ső pontja értelmében megbízott tisztviselők kötelesek teljesíteni mind az eddigi sorozási járások ujonczállítási teendőit, mind pedig a sorozó járással szoros összeköttetésben álló nyilvántartásra vonatkozó teendőket, s ugyan ők tartoznak elkészíteni és összeállítani az eddigi sorozó járások és azok alkatrészei szerint a folyó 1885-ik ujonczállítási évre vonatkozó mindegyik kimutatásokat is.

Felhivom tehát a törvényhatóságokat, hogy jelen rendeletem értelmében a kellő intézkedéseket haladéok nélkül tegyék meg.

Budapesten, 1885. évi április 11-én.

Báró Fehérváry Géza s. k.,
honvéd. miniszter.

Színészeti.

Szombaton Győrfiné jutalmául K. Papp Miklós „Judith asszony vagy a szerető gyilkos“ hangzatos című színműve került színre. E műre a fővárosi kritika kimondta a pereat-ot, s nagy örömről szolgált volna, ha továbbra is pihen halottaiban. A jutalmazandó érdemei csak igen kevés mértékben lettek elismerve, a mennyiben csak közép számú közönség jelent meg. Győrfiné a czímszerepben teljesen kiérdemelte azon tüntető tapsokat és virágcsokrokat, mikkel a közönség igen szép és hatásos játékát kitünteté. Szilágyi Etelka ezuttal kegyeskedett jól énekelni. Kitűnő játékát s szép dalt zajosan megtapsolták. Völgyi (Sajgó), Hilley (Szegő) jól játszottak.

Vasárnap „Petőfi élete és halála“ című szörnymű adatott közép számú közönség előtt. Egy rakás bombasztikus kifejezés, egy esomó görögütűfény, fegyverropogás, csatazaj, egy kevés szerelem s roppant adag hazafias szónoklat képezték a darab anyagát. Az alakok sokat beszélnek, de keveset tesznek. Látó és halló érkeiknek jutott bővön, de a szívnek mi sem jutott. Nem tartuk érdemesnek az előadásról bővebb bírálatot mondani; csak általánosságban jegyezzük meg, hogy a szereplők egész igyekezettel működtek, a nélkül, hogy valami eredményt tudtak volna felmutatni, a mi a mű silánysága miatt teljes lehetetlen is volt.

Hétfőre „Magdolna“ volt előadásra kitézve; azonban közönség oly csekély számban jelentkezett, hogy az előadást megtartani nem lehetett.

Kedden a kézdívárshelyi kórház javára „Zsidó Sára és a falu vérszopója“ adatott. A jótékony cél sem volt képes közönséget vonzani, azonban az előadás meglehetősen üres ház előtt mégis megtartott. A darab közép szerű, az előadás kitűnő volt. A szereplők jó kedvvel, egész igyekezettel játsztak s így az utolsó benyomás kellemesnek mondható. Völgyi (Hájas), Szilágyi (Károly), Homokayné (Erzs) kitűnően játsztak. Hótyay pompás humorral játszta a kisbíró. A közönség sokszor megtapsolta és kihívta. Győrfiné drámai erővel alakította a koldusnőt. Szilágyi Etelka eleven, fürgé játékaival és sikerült dalaival hódított. Mezei a zsidó csaplórost személyesít sok ügyességgel. Hilley jól játszott.

— A közönség a darab végén az összes szereplőket kihívta és zajosan megtapsolá. Ezzel a Homokay színtársulata bevégezvén k. vásárhelyi működését, Kovásznára ment át, hol a nyári évad egy részét tölteni fogja.

Váradai színtársulata — kinek az engedélye hó 12-től fogva van kiadva — valószínűleg még e hét folyamában megkezdí a színikörben előadásait. O.

Különfélék.

— A kézdivásárhelyi országos vásár folyó hó 11-én meglehetősen sikerült. Vásáros nép nagy számban jelent meg s a különböző árucikkek meglehetősen kelendőségnek örvendtek. A barompiacra behajtatott 1500 drb marha, melyből eladatott 350 drb.

Rendőri hír. Az országos vásár lévén többféle nem szabadalmazott üzletnek színtere, a kézdivásárhelyi rendőrség börtönei egészen megteltek jó madarakkal, csavargókkal s mindennemű gyanus existenciákkal. Az éjjelenként megejtett razziák naponként egész csoport csavargókkal népesíték a börtönöket. A vásárok szokott alakjaiból, kik rendszeren a börtön falai között élik át a vásár örömeit, a mostani vásáron igen sok érdekes példány került horogra. Ennek köszönhető, hogy az egész országos vásár alatt valami nagyobb lopás nem fordult elő.

— A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet f. hó 12-én tartott bizottsági gyűlésében elhatározta, hogy pünkösöd harmad napján a „Városliget“-ben májálíst fog rendezni. A mulatság kedvezőtlen idő esetében a jövő vasárnapon 31-én fog megtartatni. Ezen májális kiváló érdekesnek ígérkezik, azért előlegesen is felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Meghívó.** A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület folyó hó 17-én vasárnap d. u. 3 órakor a tanácsház nagytermében közgyűlést tart, melyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Titkári jelentés az 1884. évről. 3. Vagyonkimutatás előterjesztése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése s e feletti határozat. 5. A m. közgyűlés 6., 9., 10. és 11. pontjai alatti határozatai értelmében kiküldött bizottságok jelentései. 6. A választmány javaslatai az erdélyrezi culturegylet megkeresése tárgyában. 7. Indítványok. 8. Tisztújítás. Kézdi-Vásárhely, 1885. május 12-ég. Özv. Cserey Jánosné elnök. Vajna Károly jegyző.

— **Hymen.** Altorjai Pethő György közelebből váltott jegyet csegöldi Mika Klára kisasszonnyal. Szerencsét kívánunk a megkötendő frigyhez!

— A „Kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár-résztvénytársaság“ pályázatot hirdet könyvelői és pénztárnoki állásra. Javadalmazás egyelőre a könyvelőnek 360 frt, a pénztárnoknak 200 frt. E javadalmon kívül mindkettő külön-külön egy százalék jutalékban részesül. Biztosítékul kívántatik 1000 frt, a mi lehet kezes-levél, telekkönyvezett birtok, állampapír vagy készpénz; ez utóbbi esetben a letett pénz kamata letétvő illeti. Pályázati hatánap május 31. A felszerelt folyamodványok Székely János elnök-igazgatóhoz nyújtandók be. Később jött folyamodványok tekinthetbe nem vétetnek.

— A Győ-Alfaluban megnyitni szándékolt személyes jogu gyógyszerár felállítása tárgyában szükséges lévén a megyei egészségügyi bizottságnak véleményezése, tisztelettel felkéretnek a bizottság tagjai, hogy a folyó hó 12-én d. e. 8 órakor tartandó egészségügyi bizottsági gyűlésre megjelenni szíveskedjenek. Csik-Szereda, 1885. május hó 5-én. Madár Imre, elnök.

— A csiksomlyói róm. kath. főgymnasium ifjusága folyó hó 16-án tartja meg tavaszi ünnepélyét a „Fitódi fenyves“-ben, melyre a t. szülők és az érdeklődők tisztelettel meghívotnak.

— A gelenczei róm. kath. egyházközségben a segéd-kántortanító állomás Jakab János nyugalmaztatása következtében megüresedvén, pályázat utján fog betöltetni. Ezen állomás évi javadalma — az 1884. évi kepekönyv és egyéb adatok szerint — a következő: 1) 45 kalongya (26 kévés) ösz-kepe; 2) 47 kalongya tavasz-kepe; 3) 14 frt o. é. ösz-

pora; 4) 26 teher kemény tűzifa; 5) 50 frt o. é. stola és harangozás utáni jövedelem; 6) 2 frt 65 kr a szentmise-alapítványok kamataiból; 7) 2 frt 40 kr a templom pénztárából tisztogatás czímen; 8) lakás, mellette kis veteményes kert és a kántor-tanítóval együtt használandó csűr, istálló, sütőház. Pályázni ohajtók keresztlevéllel, tanképesítők, erkölcsi és netáni eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati folyamodványukat folyó május hó 25-éig bezárólag a gelenczei róm. kath. iskolaszékhez benyújthatják. Az állomás a megejtendő választás és felsőbb megerősítés után azonnal elfoglalandó.

— A Dr. Cseh Károly által Kőnczei Miklós ellen indított sajtóperben Maros-Vásárhelyt mult szombaton tartott esküdtszéki tárgyalásra vonatkozólag a következőket olvassuk a „Marosvidék“-ben: „A törvényszék részéről Csongvay (tárgyalás vezető), Csia és Raff bírák és Wittich (jegyző) voltak jelen. Az esküdtszék következőleg alakult meg: Ajtai Gyula, Baruch Sámuel, Beke István, Bedőházy János, Z. Bodolla Gábor, Csiki Lajos, Darkó Ákos, Harmath Sándor, Kézel Károly, Mentovich Elek, Tellmann József, Törpényi János rendes, Biró Sándor és Kovács Géza póttagok. A bizonyítási eljárás s a vád- és védbeszédek befejezése után (magánvádló képviselője Csontos Olivér ügyvéd, vádlott védője Dobay Albert volt) a törvényszék részéről összegezte lettek az esküdtekhez intézendő-kérdések, mire azok tanácskozás- és határozathozatal 'végett visszavonultak. Nem sok idő múlva az esküdtek által választott elnök, Darkó Ákos kihirdette az esküdtszék határozatát, mely szerint az első kérdésre (szerzője és közreboesátója-e vádlott az inkriminált cikkeknek, vagy nem?) mind a 12 szavazat igen; a második kérdésre (foglal-e az inkriminált cikk becsületsértést, vagy nem?) 7 szavazat nem, 5 szavazat igen; végül a harmadik kérdésre (vétkes-e vádlott, vagy nem?) 10 szavazat nem, 2 szavazat igen; e szerint tehát vádlott Kőnczey Miklós az esküdtszék fölmentette. Az esküdtszék határozatának kihirdetését a szép számmal összegyűlt közönség éljenzéssel fogadta.“

— **Vörösmartynak** Méhner Vilmos kiadásában megjelenő összes műveiből vettük a 27–30. füzetet is. E füzetekben a koszosos költő drámai művei folytattnak.

— A kiállítás látogatói. Szombaton a kiállítást az állandó jegyek tulajdonosai nélkül összesen 5486 személy látogatta. Vasárnap, daczára a hűvös időnek, esti 6 óráig több mint 20,000 fizető látogatója volt a kiállításnak.

— Az országos kiállítás látogatóinak bizonyára hasznos szolgálatot tesz egy czélszerű kalauz, mely rövid, gyors és pontos tájékozást nyújt mindenre nézve, a mi e nagy nemzeti alkotásunk megtekintése és esetleg alapos tanulmányozása, sőt a főváros megismerése czéljából is szükséges. Mint ilyent, bátran ajánlhatjuk a „Kiállítási Kalauz“ czim alatt közelebből megjelent művecskét, mely hivatalos adatok alapján lévén összeállitva, hitelességében teljesen meg lehet bízni. E könyv, mint egy jó tanácsadó, kíséri a kiállítás látogatóit hazulról egészen a fővárosig és onnan vissza. A könyv első részét, mely egy kis honismertetést tartalmaz, a főváros történetének rövid vázlata követi. Közli továbbá a kedvezményes menet-térít jegyek árait. Alapos tájékozást nyújt a főváros területén való közlekedésről, főtekintettel a kiállításra. Tájékoztat a lakásdíjakra, fürdőkre és különböző mulatóhelyekre nézve. Ismerteti a főváros főbb nevezetességeit. Előadja az országos kiállítás történetét, ismerteti annak egyes csoportjait, közli a belépti díjak árait s illusztrációkban mutatja be a kiállítás területén lévő különböző épületeket. Végül melléklet gyanánt adja a kiállítás helyzetrajzát. Szóval e könyv nyomán az érdekeltek ugy szólván már előlegesen is egy kis tervet csinálhatnak maguknak a kiállítás és a főváros megtekintésének módozatairól és a mi fő: tájékozhatják magukat a költségekről. Ajánljuk a kiállítás látogatóinak figyelmébe. Kapható Turóczy László könyvkötő- és könyvkereskedőnél K.-Vásárhelyt. Ára 50 kr.

A „Rudolf“ kórház gondnokának áprilishavi jelentése.

Mint m. szent korona országai veres kereszt egyletének központi szíves segélyezése folytán fennálló „Rudolf“ kórház gondnoka, áprilishavi jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

Ápril hó végével Baló László számvevő közbejöttével a kórházban az ápolónő által vezetett könyvek számba vétettek és lezártattak s azokból a következő eredmények tüntek ki:

Ápril hóban a kórház részére a következők folytak be:

1. Méltóságos Pótsa József főispán ur küldött egy ágyfelszerelésre 40 frtot.
2. Gelenczéről Csiby Tamás plebános ur és Cseh Imre ur által 150 drb élő fenyőfát ültetés végett szállítottat be.
3. Ifj. Tóth István ur 10 oltott vesszőt.
4. Kelemen István bíró ur 6 oltott rózsatőt.
5. Hosszu Béla megbízás folytán 26 drb oltványt szállítottat s el is ültette.
6. Benkő Dénesné asszony Torjáról 8 drb oltványt ajándékozott.
7. Erdélyi Károly felsőnépiskolai igazgató ur 3 oltványt és a többi is szíves volt elűtetni.
8. Kézdi-Vásárhely város részéről 9 drb hársfa.
9. Id. Tóth István ur 2 egres-bokrot aján-dékozott.
10. Id. Tóth Istvánné urasszony egy szekér mohát a szállítási díj fizetése mellett.
11. Varga József kertész a fenyőfák elűtetésével 3 napon át dolgozott.
12. Farkas Istvánné Csernátonban 2 kis verőmalacot ajándékozott.

Ápril hóban ápolgatott 27 beteg; elboesát-gatott 17; maradt a hó végével 10.

Ápolási nap. volt 365, a 50 kr = 182 frt 50 kr; ebből ingyen ápolgatott 103 nap = 51 frt 50 kr; marad 131 frt.

Ápril hóban ápolási díj bejött 110 frt 18 kr. Pénztári napló szerint m. hó-ról áthozatal — frt 68 kr.

Takarékpénztárból felvétellett 200 frt — kr. Varga József kertész adománya 2 frt — kr.

Pótsa József főispán ur adománya ágyfelszerelésre 40 frt — kr. Welnreiter György ágyfelsze-relésre 10 frt 50 kr.

K.-Vásárhely város pénztárá-ból Dr. Sinkovics ur alapítványa (1/2 évi fizetése) be-vétellett 100 frt — kr.

Nyújtód községéből persely-pénz 1 frt — kr. Vitos Mózes plebános urtól 1 frt — kr.

Budapest város veres kereszt egylet központja 300 frt — kr.

Bevételi összeg 765 frt 36 kr. Kiadások:

Gyógyszertári számla	114 frt 64 kr.
Ültető-fákért és szállításért . .	11 frt 20 kr.
Deszkáért	3 frt 99 kr.
Takarékpénztárba betétellett . .	55 frt 25 kr.
Márczius hóban vásárolt hus . .	26 frt 99 kr.
Két sertésért	24 frt — kr.
Moháért	2 frt — kr.
Kuttakarításért	2 frt 07 kr.
Konyhai szükségletekre	30 frt — kr.
Márcziushavi tejért	12 frt 40 kr.
Bélyegre	— frt 32 kr.
Bolti számla	8 frt 40 kr.
Nyomtatványért	5 frt — kr.
Szemét-elhordásért	1 frt 40 kr.
Ápolási fizetésekből	26 frt 91 kr.
Szolga és szolgáló	10 frt — kr.
Ápril hóban husért	30 frt 80 kr.
Fűszer- és csirkékért	12 frt 09 kr.
Tejért	12 frt — kr.
Varga József kertész	2 frt — kr.

Összes kiadás 391 frt 46 kr. Levonva ezen összegből a bevételt, marad pénztárra 373 frt 90 kr.

Az előfordult betegségek nemeiről az orvosi jelentés fog felvilágosítást nyújtani.

Ime, tisztelt választmány, az áprilishavi forgalomból is kitünik, hogy kórházunk iránt mily nagy mértékben növekedik az érdeklődés. Kórházunkban folyton a rend és tisztaság uralkodik; bizonyítékul szolgál az is, hogy e hóban 17 felgyógyult beteg bocsát-gatott ki. A gondos ápolás és gyógykezelés-

nek lehet köszönni, hogy terhes betegségben lévőek oly hamar lábra kapnak és újból mint munkás kéz adatnak vissza a társadalomnak.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyilt tér.)*

Zabola, 1885. ápril 26.

Tek. szerkesztő ur!

A „Székely Nemzet“ 57-ik számában egy cikk jelent meg „A közügy hűséges szolgájának jutalma“ czímmel, Veczei aláírással, melyben Zabola ékes ajku buzgó lelkesztét, Csákány József urat, mindenféle dicséretekkel halmozza el, s ugy tünteti fel, mintha egyedül az ő érdeme volna a zabolai ev. ref. egyház kepetörlesztő pénztárának létesítése és alapítása.

Ugy látszik, ciklikiró meg volt fizetve és tanítva, mert ebből egy szó sem igaz, mivel ezt Lukácsfi Lajos zabolai lelkész ur 1843-ban akkor élő módosabb és buzgóbb hallgatók hozzájárulásával alapította.

1864-ben az egyház magtárt alapított s ebből szaporodott annyira, hogy ma a hivek kevés hozzájárulásával a belszemélyek fizetését fedezi.

Csákány József pap kezelte ugyan ezen pénztárt, de meg is kapta érte fáradsága jutalmát bőven, mert az összes tőke év elején begyűlt kamatját saját javára kamatoztatta (az adósok mondanák meg, mily magas százalékkal) s év végén számította be az év elején bevett kamatot; ezért más is jó szívvél elkezelte volna, mint most kezelitik sokkal kevesebbt; kezelne most is szívesen a lelkész ur, ha az egyház erőszakkal kezéből ki nem vette volna.

Veczei ciklikiró így szól mindjárt cikke elején: „Szent illetettség lehelő szavaira lelkesülten felbuzdult zabolai ref. egyház...“ Igen, oly szent illetettséget lehelőleg beszélt hiveihez, hogy több mint 70—80 családő már több év óta nem látogatja az Ur házát s nem veszen urvacsorát kezéből; sőt gróf Mikes Benedekné vallásos buzgó urasszony ő méltósága is annyira szereti Zabola nemes törekvésű, ékes ajku lelkészét s annak szent illetettséget lehelő beszédét, hogy Zaboláról Kovásznára jár templomba s ott végezi gyógy-nását is.

Oly nemes törekvéssel viseltetett hiveihez, hogy néhány hóval ezelőtt 99 hallgató alá-írásával tétellett panasz püspök ur ő méltóságához eljárásai orvoslásáért.

Nemesre törekedett akkor is, midőn Had-nagy Gyula és János zabolai birtokosoktól jószágvásár árába átvett 600 frtért esküt tett, hogy nem vette tőlük el a 600 frtot, miért bűnvádi kereset alá esvén, két hónapig hivatalától felfüggesztetett s a 600 frtot 200 frt megtoldással ellenfeleinek gyalázatosan vissza kellett fizetnie.

Mint családő, családatyja is igen szerény bánásmódban részesítette családját; egyetlen szépreményű s nagytehetségű, a budapesti egyetemen tanult jó fia Enyed mellett a vasuti sineken zuzatta össze magát s vetett véget szépreményű életének az apai szelid bánás miatt.

Tiszta jellemű, becsületes, jó nejét, kit az egész zabolai nép és mindenki szeretett, becsült és tisztelt, paphoz nem illő módon összetörte, annyira, hogy 40—50 napig félholtan fektűt, még orvosi segélyben sem engedvén őt részesülni, ki a miatt örökre elhagyta s most távol házától, megválva vagyónától, idegen helyen tölti életét. Kedves leányai s tekintélyes állásban lévő vejeivel is oly szent illetettséget lehelő szavakat éreztetett s oly atyai szeretettel bánt, hogy azok sohase néznek atyjok háza felé is.

Most pedig édeni boldogságban, gyönyörteljesen tölti életét kedves unokahuga borosnyói Albu Berta urhölgygyel! . . .

Veczei ur arra buzdit cikke végén, hogy „emeljünk kalapot az ilyen pap előtt“. Csak emelgesse kalapját, a hogy tetszik, a miénk-

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

